

VREDESACTIE

VERZET IN BEWEGING

OPERATIE

**NATO
GAME OVER**

Geweldloze humanitaire interventie: doe het zelf » 4

Overigens ben ik van mening dat de NAVO afgeschaft moet worden » 2

1 april 2012 internationale actie NAVO-hoofdkwartier Brussel » 4

OPERATIE

Na de zwaarste regeringsvorming ooit, ligt eindelijk een regeerakkoord op tafel. Rond nucleaire ontwapening is de regering Di Rupo weinig ambitieus. Elke uitdrukkelijke verwijzing naar de Amerikaanse kernwapens in Europa of naar de nucleaire strategie van de NAVO ontbreekt. De Amerikaanse kernwapens weg uit Kleine Brogel? Als het aan de nieuwe regering ligt, is het nog niet voor morgen.

"De regering pleit voor het revitaliseren en het eerbiedigen van het non-proliferatieverdrag. Zij zal op een besliste manier ijveren voor internationale initiatieven met het oog op een verdere ontwapening – inbegrepen nucleaire – en voor een verbod op wapensystemen met een willekeurig bereik en/of die disproportioneel veel burgerslachtoffers maken."

De paragraaf dekt precies wat de vorige regering heeft gedaan: lippendienst bewijzen aan nucleaire ontwapening maar intussen aan de zijlijn staan en afwachten.

Ondanks de ontwapeningsretoriek van de laatste jaren zijn alle nucleaire machtes bezig hun kernwapensarsenalen te moderniseren. Ook voor de modernisering van de kernwapens in Kleine Brogel liggen plannen klaar.

Wie het van de positieve kant wil bekijken, vindt in de laatste zin een aanknopingspunt. De kernwapens die in Kleine Brogel liggen, zijn precies het soort "wapensystemen met een willekeurig bereik en/of die disproportioneel veel burgerslachtoffers maken", waarop de regering een verbod wil. Als de regering dat ernstig neemt, heeft ze dat zelf in handen. Ze kan immers de opslag van nucleaire wapens in ons land bij wet verbieden. Het is maar de vraag of haar ambities zo ver reiken.

Nochtans zijn de volgende maanden opnieuw cruciaal voor de toekomst van de kernwapens in Kleine Brogel. De NAVO-lidstaten raakten het op de laatste top in Lissabon in 2010 niet eens over de rol van de Amerikaanse kernwapens in Europa. Daarom wordt die discussie nu verdergezet in het kader van de NATO Deterrence

and Defense Posture Review. De NAVO gaat op zoek naar de juiste mix tussen conventionele en nucleaire wapens en bekijkt waar die wapens ontplooid moeten worden. Op de volgende top van staatshoofden en regeringsleiders, op 20 en 21 mei 2012 in Chicago, moeten de lidstaten het eens worden over een tekst. In de loop van het voorjaar en de zomer liep een consultatieronde. Nu onderhandelen de lidstaten over de tekst zelf.

Waar de vrede op het spel staat, is geweldloze interventie noodzakelijk.

De kernwapens liggen er nog steeds maar Vredesactie geeft niet op. In aanloop naar de NAVO-top in mei 2012 in Chicago breiden we onze campagne uit. Wij willen geen raketterschild, geen NAVO-soldaten in Libië of Afghanistan, geen nutteloze, illegale en gevaarlijke kernwapens in ons land.

De NAVO creëert meer problemen dan ze oplost. Een militaire alliantie van een selecte club landen die wereldwijd oorlog voert, die kernwapens heeft en bereid is ze als eerste te gebruiken, is een gevaar voor de wereldvrede.

Operatie NATO GAME OVER gaat van start. Een geweldloos offensief met drie actielijnen:

- geweldloze interventie: doe het zelf
- 1 april 2012: internationale geweldloze interventie op het NAVO hoofdkwartier in Brussel
- Stel het bestaansrecht van de NAVO in vraag met 'Overigens ben ik van mening dat de NAVO afgeschaft moet worden'

Blijf niet aan de zijlijn staan afwachten. Doe mee!

OPERATIE NATO GAME OVER

Overigens ben ik van mening dat de NAVO afgeschaft moet worden.

'Overigens ben ik van mening dat de NAVO afgeschaft moet worden' is een initiatief dat kadert in de campagne NATO GAME OVER van Vredesactie.

We putten inspiratie uit een beroemde uitspraak van de Romeinse Cato de Oudere: *"Overigens ben ik van mening dat Carthago verwoest moet worden."* Jaar en dag herhaalde hij die ene zin. Dat had uiteindelijk het gewenste effect. Onze zin is radicaal vredelievend. Deelnemers dragen deze zin op een pin en lokken publieke discussie uit. Acteurs, schrijvers, muzikanten, professoren... vermelden de zin bij elk publiek optreden: tijdens een lezing, op festivals, in interviews, op hun website,...

'Doet hij het of doet hij het niet'

Onder de Navo-sceptici bevinden zich enkele artiesten die besloten hebben van hun hart geen moordkuil te maken. Samen hebben ze zich ertoe verbonden om tijdens hun publieke optredens een bescheiden overweging ten beste te geven. Geen sloganesk gebral, maar een kleine meditatie, nog even voor het slapengaan.

De inspiratie voor hun actie vonden ze in de Romeinse geschiedenis. Twee eeuwen voor Christus placht de senator Marcus Porcius Cato Censorius zijn interventies te kruiden met het zinnetje 'overigens ben ik van mening dat Carthago verwoest moet worden'. Hij legde daarbij een bewonderenswaardige volharding aan de dag. De ex-boer was begaan met het handhaven van de oud-Romeinse tradities. En de aartsrivaal Carthago was daarbij een gevaar dat betwist moest worden. Ongeacht de mededeling die Cato op het spreekgestoelte deed, altijd smokkelde hij dat ene zinnetje ertussen. En hij heeft zijn zin nog gekregen, ook. De doeltreffendheid is niet loepzuiver aan te tonen, want Cato overleed in het jaar dat de derde Punische Oorlog begon, maar drie jaar later lag Carthago in puin. ...

Van tevoren weet niemand in het publiek dat er zo'n zinnetje komt, en al helemaal niet wanneer: tussen twee gedichten, na een woeste gitaarriff of als bisnummer....

Daarom trokken wij onlangs met behoorlijk wat voorpret naar het cultuurcentrum van Willebroek waar Elvis Peeters het theaterconcert 'Het paard van Nietzsche' speelde....De toeschouwers applaudisserden warm en welgemeend. Tot Peeters kwam groeten, met een microfoon in zijn hand. Toen kwam het. Het zinnetje. Een beetje schalks, niet al te insisterend....

Er zijn die avond geen opstanden geregistreerd in het Willebroekse. Een groep mensen is met een overweging naar huis teruggekeerd.

(G. Sels, 27 maart 2009 DS)

Laat ons het debat over de wenselijkheid van de NAVO voeren.

In 2009, tijdens de aanloop naar de zestigste verjaardag van de NAVO, wilden een groep schrijvers een tandje bijsteken in hun verzet tegen de kernwapens en de NAVO. Samen met Vredesactie maakten ze een campagneplan.

Ze stelden vast dat een debat voeren over de NAVO in ons land zo goed als onmogelijk is. Ons lidmaatschap van de NAVO zorgt ervoor dat we betrokken worden bij oorlogen die we niet willen. De NAVO bepaalt ons veiligheidsbeleid, maar een discussie hierover lijkt een onbespreekbaar heilig huis.

De schrijvers hadden weinig tijd en Vredesactie heeft weinig middelen dus zochten we samen hoe en waar we een verschil konden maken om een maatschappelijk debat rond de NAVO los te weken.

“We hebben de grootste geloofwaardigheid bij ons eigen lezerspubliek, laat ons in eerste instantie die mensen aanspreken”, stelden de schrijvers. Ze spraken af om bij elk publiek optreden, tijdens lezingen, vanop een podium, in interviews, vanop hun website dezelfde zin te herhalen, ‘Overigens ben ik van mening dat de NAVO afgeschaft moet worden’.

En het werkte. Op enkele maanden tijd werd ‘Overigens...’ uitgesproken op honderden plaatsen in Vlaanderen. Toehoorders reageerden. Zonder perscampagne haalde het de kranten. De Standaard wijdde aan dit initiatief een volledige pagina in zijn culturele rubriek. Het werd opgepikt door verschillende cultuurprogramma's op radio en TV. Het literaire Festival Passa Porta bouwde er een voorstelling rond en de ‘Overigens’-zin werd uitgehangen in Brussel op metersgrote affiches.

Twee jaar later.

De NAVO voert nog steeds een oorlog in Afghanistan en heeft ondertussen ook Libië plat gebombardeerd. Eind 2010 keurde de NAVO een nieuw strategisch plan goed met daarin meer van het oude recept: een militaire alliantie die zichzelf het recht toe-eigend om militair te interveniëren waar ook ter wereld haar belangen worden geschaad, desnoods zelfs met kernwapens.

Over de NAVO- kernwapens in Europa raakte men het niet eens. Er is geen eensgezindheid, niet om de kernwapens te behouden, niet om ze te verwijderen. Een nieuwe NAVO top op 20 en 21 mei 2012 in Chicago moet duidelijkheid scheppen.

Vredesactie houdt vol. Eén van de drie actielijnen van Operatie NATO GAME OVER is een uitbreiding van de campagne ‘Overigens...’.

Overigens hoe?

- We behouden wat goed was uit 2009: één duidelijke, provocerende zin, een website met een stand van zaken en reacties. En we breiden uit. We zeggen ‘Overigens ben ik van mening dat de NAVO afgeschaft moet worden’ met meer mensen én vaker. Met weinig inspanningen en weinig kosten kan iedereen die wil een verschil maken door in zijn eigen omgeving het debat over de onwenselijkheid van de NAVO te beginnen.

- We maken een pin met daarop ‘Overigens ben ik van mening dat de NAVO afgeschaft moet worden’ die iedereen kan opspelden. Die iedereen kan gebruiken om anderen aan te spreken met de vraag of hij of zij ook zo'n pin wil dragen.
- We lokken discussie uit, minstens tot aan de NAVO-top in Chicago in mei 2012.
- De zin wordt uitgesproken op zoveel mogelijk publieke plaatsen. Niet alleen door schrijvers maar ook door acteurs, muzikanten, professoren, ...
- Op www.vredesactie.be kan je kijken hoe het loopt. We verzamelen waar onze zin is uitgesproken, we zetten er foto's op van iedereen die onze pin draagt, je leest er de verhalen van de discussies, de persrespons,...

Doe mee

Bestel de pin ‘Overigens ben ik van mening dat de NAVO afgeschaft moet worden’ via www.vredesactie.be, speld ze op en probeer omstaanders tot een discussie. Achtergrondinfo over de NAVO en slimme discussie-tips vind je op onze website. Maak een foto van jezelf met de pin en schrijf ons wat voor gesprekken of andere reacties de pin veroorzaakte. Mail overigens@vredesactie.be voor publicatie on-line.

Ben je artiest, docent, kortom, iemand die in het openbaar verschijnt? Wees net zo hardnekkig als Cato de Oudere en spreek de zin telkens opnieuw voor je gehoor uit. Laat ons via overigens@vredesactie.be weten dat je meedoet.

In café Rood-Wit (hier vinden de strafste literaire evenementen plaats) staat ridder Peter Holvoet-Hanssen op het podium. Hij zegt: ‘Overigens ben ik van mening dat de NAVO afgeschaft moet worden.’

‘Dat zal niet voor morgen zijn,’ zegt een figuur die met twee volle glazen voor zijn neus bij de tapkast staat. Later sta ik naast die mens in de pissijnen. ‘Ze gaan de NAVO afschaffen,’ zegt hij. ‘Wanneer?’ vraagt ik. ‘Ze zijn er volop mee bezig,’ zegt hij, en dan hikt hij.

Geweldloze interventie: doe het zelf

Humanitaire interventies zouden geweld moeten stoppen. De militaire interventies van de NAVO doen conflictsituaties escaleren en zorgen daardoor voor nog méér geweld. Het stoppen van de NAVO is dus dé humanitaire interventie bij uitstek.

Promoveer je basketploeg, koffiekletsclub, vakbondsdelegatie ... tijdelijk tot interventieteam, en voer vanaf nu tot aan de volgende NAVO-top in mei 2012 je eigen geweldloze humanitaire interventie uit op één van de elf NAVO-gerelateerde locaties uit onze hitlist.

Download de praktische Doe-het-zelf-gids op www.vredesactie.be. Kies je actiedoel, roep de hulp in van onze actiecoach en ga ervoor. Mission completed? Dan komt jouw actie on-line in het interventie-overzicht op www.vredesactie.be.

1 april 2012: internationale geweldloze interventie in het NAVO-hoofdkwartier in Brussel

Op zondag 1 april 2012 nemen internationale delegaties deel aan operatie NATO GAME OVER met een geweldloze interventie in het NAVO-hoofdkwartier in Brussel. Vredesactie rekent ook op jouw deelname aan het interventieteam.

Bereid je voor. Volg een trainingsdag NATO GAME OVER. Deelname is gratis. Inschrijven kan via www.vredesactie.be.

Willen vrienden en familieleden liever niet mee op het NAVO-terrein? Geen probleem. Breng ze mee om jou van aan de zijlijn te ondersteunen, aan te moedigen, uit te wiiven. Bussen vanuit heel België zorgen dat je veilig ter plaatse geraakt en weer thuis. Neem contact met een regionale groep voor een busticket.

Kom je met eigen vervoer? Afspraak op zondag 1 april om 11u in gemeenschapscentrum De Kriekelaar Gallaitstraat 86 in Schaarbeek.

Trainingen NATO GAME OVER 2012 - Préparé yourself voor 1 april

Waarom zou ik mezelf prepareren voor de internationale actiedag op 1 april?

Omdat je op de trainingsdag bij jou in de buurt alle informatie krijgt over het verloop van 1 april. Omdat je samen met anderen op een interactieve manier leert hoe geweldloos om te gaan met mogelijke provocaties en geweld. Omdat je kan ontdekken dat een arrestatie niet het einde maar het begin van de wereld is. Omdat je zal merken dat deze training je ook voor andere acties tot nut zal zijn. En last but not least, omdat je andere mensen leert kennen om samen naar de actie van 1 april te gaan.

Praktisch:

Trainingen starten om 10u en eindigen ten laatste om 18u.

Deelname is gratis. Inschrijven is verplicht.

Inschrijvingen en meer informatie: training@vredesactie.be of bel 03 281 68 30

Antwerpen zaterdag 18 februari

Brugge zaterdag 25 februari

Brussel (Nederlandstalige training) zondag 26 februari

Ieper zaterdag 3 maart

Leuven zaterdag 10 maart

Gent zondag 11 maart

Pajottenland zaterdag 17 maart

Diksmuide zondag 18 maart

Hasselt zaterdag 24 maart

Brussel (met internationale deelnemers) zaterdag 31 maart

Doe mee.

Neem contact met een regionale groep of contactpunt uit jouw buurt of contacteer

Vredesactie, Patriottenstraat 27, 2600 Berchem, 03 281 68 39, www.vredesactie.be, info@vredesactie.be

➤ **Antwerpen**, vredesactie.antwerpen@gmail.com, 03 651 48 39

➤ **Brugge/Knokke**, preiplant@gmail.com, 0477 44 55 68

➤ **Brussel (nederlandstalige groep)**, vredesactiebrussel@gmail.com, 0479 73 34 65

➤ **Dendermonde**, vredesactie.dendermonde@gmail.com

➤ **Diksmuide**, amavitae@yahoo.com, 0468 10 43 93

➤ **Eeklo**, dhaeseleerbob@gmail.com, 0486 44 44 90

➤ **Gent**, basmatthynssens@gmail.com, 0484 12 45 18

➤ **Herzele**, uilekot@skynet.be, 053 62 64 36

➤ **Ieper**, vredesactieieper@live.be, 057 20 26 83

➤ **Izegem**, gitsstomas@gmail.com, 0471 72 07 76

➤ **Kempen**, bomspottingkempen@hotmail.com

➤ **Koekelare**, amavitae@yahoo.com, 0473 48 34 52

➤ **Kortrijk**, verhaegher@gmail.com, 0489 55 40 35

➤ **Leuven**, vredesactie.leuven@gmail.com

➤ **Limburg**, limburgsactieplatform@gmail.com, 0497 15 90 71

➤ **Pajottenland**, sofiedefour@gmail.com, 0479 57 28 93 (vanaf januari)

➤ **Roeselare**, shahien.peshehsan@telenet.be, 0484 95 30 93

➤ **Sint-Niklaas**, masereelhuis@gmail.com, 03 296 06 58

➤ **Temse**, vredesactie.temse@gmail.com, 0471 48 24 43

De NAVO in aanloop naar de Chicago-top

Op 20 en 21 mei 2012 zitten de staats-hoofden en regeringsleiders van de NAVO-lidstaten samen op een belangrijke NAVO-top in Chicago. Wat staat er op de agenda?

Eind september formuleerde NAVO-baas Rasmussen in zijn speech 'Towards NATO's Chicago Summit'¹ in Brussel vier specifieke thema's voor de top. Ten eerste kijkt de NAVO naar een exit-strategie voor Afghanistan. Vervolgens heeft de NAVO het over 'capabilities': welke middelen hebben we nodig om wereldwijd te kunnen ingrijpen? De lidstaten moeten het eens worden over het verdedigings- en afschrikkingsbeleid, met name over de rol van de Amerikaanse kernwapens in Europa. Ten derde maakt de NAVO een tussenstand op van de uitbouw van het raket-schild in Europa. Ten slotte staat de samenwerking met niet-lidstaten op de agenda.

Afghanistan: de NAVO zoekt de uitgang

Na 10 jaar oorlog in Afghanistan zoekt de NAVO de uitgang. Tegen 2014 willen de meeste NAVO-lidstaten minstens hun gevechtstroepen weer thuis en de mis-sie zonder gezichtsverlies afsluiten. De overdracht van "de verantwoordelijkheid voor de veiligheid" aan de Afghaanse overheid is volop bezig en zou in 2014 worden afgerond. De NAVO bekijkt in Chicago hoe die overgang precies gaat verlopen en welke rol ze na 2014 nog voor zichzelf weggelegd ziet. De toekomst van Afghanistan hangt immers in grote mate af van de buurlanden. Die regionale context - waarin Pakistan en India op de rand van oorlog staan, en waarin China, Rusland en India om invloed concurreren - is jarenlang verwaarloosd. De escalatie van de oorlog in Afghanistan heeft het wantrouwen alleen maar groter gemaakt, waardoor een regionale oplossing steeds verderaf lijkt.

In navolging van de VS haalt ook ons land zijn militairen weg. Onze politici moeten de juiste conclusies trekken uit de militaire mislukking. Een grondig publiek en parlementair debat dringt zich op. Tegelijk is het hoog tijd voor politiek debat over een niet-militair Afghanistan-beleid. Of betekent de terugtrekking van onze militairen het einde van elk engagement voor Afghanistan?

Militaire middelen voor de mondiale NAVO

De NAVO wil in staat zijn wereldwijd in te grijpen. De vraag is of ze daar de nodige middelen voor heeft. Tegelijk blijft ze vasthouden aan haar rol van collectieve verdediging. In dat kader staan de kernwapens ter discussie.

De oorlog in Libië wordt door de NAVO als een groot succes beschouwd en door sommigen als model voor

toekomstige interventies gezien. Maar *Operation Unified Protector* was nooit mogelijk geweest zonder de Amerikaanse militaire hardware, met name voor refuelling, munitie en technologie voor verkenningen. Aftredend minister van Defensie Gates gaf de Europese NAVO-landen in zijn afscheidspeech een veeg uit de pan. Hij waarschuwde dat de NAVO irrelevant dreigt te worden als de NAVO-leden niet meer enthousiasme aan de dag leggen voor militaire interventies en terugschrikken voor meer investeringen in hun legers. De NAVO-secretaris-generaal bevestigt die analyse en kondigt aan dat daarover op de NAVO-top in Chicago in mei 2012 duidelijke afspraken moeten worden gemaakt: "Because, as Libya showed, we can never tell where the next crisis will come from – but we know that it will probably come. And once it does, it may be too late to start shopping."² NAVO-lidstaten moeten dus meer gaan investeren om snel en overal ter wereld te kunnen ingrijpen. Onder de noemer 'Smart Defense' wil de NAVO meer afspraken rond gezamenlijk investeren, zodat de lasten gelijkjer verdeeld worden. In de praktijk komt dat er op neer dat meer NAVO-landen zullen meebetalen voor de militaire avonturen van enkele voortrekkers. Regeringen knippen in sociale uitgaven, maar defensiebudgetten inkrimpen lijkt uit den boze.

Kernwapens in Europa: ontwapening of status quo?

Heet hangijzer in de aanloop naar de top zijn de NAVO-kernwapens. Op de laatste grote NAVO-top, in november 2010 in Lissabon, keurde de NAVO een nieuw Strategisch Concept goed. Daarin legt de alliantie vast welke rol ze wil spelen in de wereld en hoe ze dat gaat doen. De lidstaten raakten het niet eens over de rol van kernwapens in de NAVO-strategie. De NAVO

blijft kernwapens beschouwen als essentieel voor haar verdedigingsbeleid. Bovendien sluit de NAVO niet uit dat ze kernwapens gebruikt tegen niet-kernwapenlanden. De vraag die onbeantwoord bleef, is of de Amerikaanse kernwapens in Europa moeten blijven. Landen als Duitsland, Noorwegen, Nederland, en in mindere mate België, dringen aan op een open discussie waarin ook de verwijdering van die kernwapens bespreekbaar is. Frankrijk blokkeert zo'n discussie, uit angst dat haar eigen nucleaire afschrikkingsmacht in vraag wordt gesteld. Sommige Oost-Europese en Baltische landen willen dat er meer zichtbare vormen van collectieve verdediging komen als de kernwapens verdwijnen. Daarom werd de discussie doorgeschoven naar de NATO Deterrence and Defense Posture Review. In de loop van het voorjaar en de zomer liep een consultatieronde, waarbij academici, experts en politici werden gehoord. Nu gaat het proces de fase in waarin de lidstaten over de tekst onderhandelen. Dat proces is in handen van de 'High Level Group' (HLG) – een adviserend orgaan voor de 'Nuclear Planning Group' waarin alle lidstaten, behalve Frankrijk, vertegenwoordigd zijn. Een slecht teken want met het delegeren naar de HLG kiest de NAVO uitdrukkelijk tégen transparante besluitvorming. De HLG is een klassiek voorbeeld van een club zonder enige democratische controle. De HLG is zelfs zo'n duistere club dat het haast onmogelijk is om uit te vinden wie er deel van uitmaken. HLG documenten zijn in de regel geheim, vaak meer uit gewoonte dan om goede reden.

De HLG zal tot februari 2012 overleggen met lidstaten en 'andere stakeholders'. Dan neemt de North Atlantic Council (NAC) het weer over om naar een definitieve tekst werken. Vermoedelijk wordt er op de vergaderingen van de ministers van Buitenlandse Zaken en Defensie in het voorjaar onderhandeld over de tekst. Willen we de kernwapens uit Europa weg, dan moeten onze parlementairen bij de bevoegde ministers aandringen op transparantie en zelf het initiatief nemen om het debat te openen. Parlementsleden moeten onze regering dwingen om actief te werken aan de verwijdering van de kernwapens.

Zelfs Edmond Seay, tot voor kort hoofdadviser wapencontrole van Ivo Daalder, de Amerikaanse ambassadeur bij de NAVO, roept ons op regeringen onder druk te zetten: "For operational, political, economic, and nonproliferation reasons, NATO needs to agree to the removal of the remaining U.S. tactical nuclear weapons from Europe. Only NATO publics and governments can make that happen. Governments that care about this issue need to lobby fellow NATO members before, during, and after the 2012 Chicago summit, while publics need to demand greater transparency on discussions of nuclear posture and policy, both nationally and throughout NATO."³ **Rakettenschild**

¹ "Towards NATO's Chicago Summit" (30 september 2011), http://www.nato.int/cps/en/natolive/opinions_78600.htm

² NAVO, transcriptie van maandelijkse persbriefing (5 september 2011), http://www.nato.int/cps/en/natolive/opinions_77640.htm

³ Edmond Seay, "NATO's Incredible Nuclear Strategy: Why U.S. Weapons in Europe Deter No One" (Arms Control Today, november 2011), http://www.armscontrol.org/act/2011_11/NATO_Incredible_Nuclear_Strategy_Why_US_Weapons_in_Europe_Deter_No_One

>> Op de top van Lissabon in 2010 keurde de NAVO het raketterschild in Europa goed. Europese landen hadden lang weerstand geboden. Uiteindelijk kregen de VS toch hun zin: Obama's 'phased adaptive approach' werd goedgekeurd, een plan voor het in vier fasen ontplooiën van steeds geavanceerdere radars en krachtiger raketten tussen 2011 en 2020. Tegen de top van Chicago moet een deel van het systeem al operationeel zijn.

In een eerste fase worden schepen ontplooid in de Middellandse Zee, voorzien van het Aegis raketafweersysteem en gewapend met Standard Missile-3 (SM-3) afweerraketten. In dat kader zijn nu al Amerikaanse oorlogsschepen present. Daarnaast bouwen de VS een radar in Turkije, in Kurecik, 700 kilometer ten westen van de Iraanse grens en minder dan 200 kilometer ten noorden van Syrië. Het Pentagon hoopt dat de installatie nog voor het einde van 2011 voltooid is. Tegen de bouw werd in Kurecik al fel geprotesteerd. Met Roemenië bestaat een akkoord over de plaatsing van 24 SM-R afweerraketten. Daarvoor wordt de oude luchtmachtbasis Deveselu vernieuwd, waar tussen 200 en 500 Amerikaanse soldaten worden gestationeerd. Tegelijk gaat Roemenië ook een grotere rol spelen als logistieke draaischijf voor transport van Amerikaanse soldaten en materieel naar Afghanistan en Irak. In de derde fase, voorzien voor 2018, komt een SPY-1 radar en 24 SM-3 afweerraketten in Polen. Ook daarover is al een akkoord.

Samenwerking met niet-lidstaten

Rasmussen kondigt de 'partnerships' uitdrukkelijk aan als item op de agenda. De concrete invulling is wat vager. Heel waarschijnlijk komt er duidelijkheid over de timing van het lidmaatschap van Georgië. De toetreding van Georgië dreigt de NAVO te betrekken bij het bevroren conflict over Zuid-Ossetië en Abchazië en het conflict tussen Rusland en Georgië.

In het kader van de Arabische Lente kijkt de NAVO mogelijk ook naar de verdere invulling van de Mediterranean Dialogue.

Ten slotte is het niet onwaarschijnlijk dat ook een hechtere samenwerking met landen in de Pacific ter sprake komt. Onder Obama is het strategische belang van die regio meer in de kijker gekomen. De VS bereiden zich voor op rivaliteit en spanningen met China, dat economisch piekt en aan een militaire inhaalbeweging bezig is. In dat kader zullen de banden met Australië, Nieuw-Zeeland, Japan en Zuid-Korea worden aangehaald. Een formalisering van die banden in partnerships is voorlopig nog niet aan de orde, maar verdergaande praktische samenwerking valt wel te verwachten.

Vredesactie laat de NAVO-top in Chicago niet onopgemerkt voorbijgaan. Operatie NATO GAME OVER loopt van december 2011 tot mei 2012.

Afghanistan:

Op 5 december kwamen in Bonn honderd delegaties uit de hele wereld samen op de Afghanistanconferentie om zich over de toekomst van Afghanistan te buigen. De NAVO en haar bondgenoten bereiden de exit voor, na meer dan tien jaar zinloze oorlog. Vredesactie sprak met de Nederlandse journalist Arnold Karskens over tien jaar NAVO-oorlog. Karskens schrijft voor de krant *De Pers* en is al sinds de jaren tachtig correspondent in Afghanistan.

Dit jaar op 7 oktober was het precies 10 jaar geleden dat de VS Afghanistan aanvielen. Op de eerste Afghanistan-conferentie in Bonn in december 2001 werd de regering-Karzai in het zadel gehesen en de ISAF (International Security Assistance Force) in het leven geroepen. In 2003 nam de NAVO het commando binnen de ISAF over. Ondertussen steeg het aantal buitenlandse manschappen in Afghanistan tot 150.000. Tegen 2014 wil de NAVO de verantwoordelijkheid voor de veiligheid overdragen aan de Afghaanse regering. Daarna blijven troepen ter plaatse om het Afghaanse leger en politie te trainen en eventueel te ondersteunen in opstandbestrijding. De toekomst ziet er allerminst rooskleurig uit. De veiligheidssituatie voor de gemiddelde Afghaan is de laatste jaren drastisch verslechterd. Zelfs met de enorme troepenmacht krijgt de NAVO de opstand niet onder controle. De economie ligt op apegapen. Weinig Afghanen steunen de regering-Karzai. Wat is er foutgelopen?

Het begin was al fout. De VS en de NAVO hebben de geschiedenisboeken niet gelezen. Afghanistan was al een mislukking voor de Britten en de Russen. Sommige landen laten zich veroveren, andere niet. Afghanistan hoort bij de laatste categorie. Het is een heel onherbergzaam land, met een eigenwijze bevolking die geen invloeden van buitenaf accepteert. De Russen zeiden toen ze de aftocht bliezen: Afghanistan bezetten is onmogelijk. Maar in plaats van naar mensen met ervaring en deskundigheid te luisteren, deden de VS en de NAVO hun zin. Vanaf het begin zijn ze de verkeerde weg ingeslagen, dat kon iedereen zeggen die Afghanistan een beetje kent. Ze dachten dat ze met hun moderne technologie en nieuwe manieren van oorlogvoeren snel zouden winnen. Ik snap best dat ze wilden voorkomen dat er terroristische aanslagen werden gepleegd in Londen of New York, maar ze hebben de strategische fout gemaakt om het land te gaan bezetten. Ze hadden het aan de Afghanen zelf moeten overlaten.

Het liep al mis vanaf het begin. Daar is ook de stafchef van het Belgische leger het mee eens. In een radiointerview zei die: "Ik denk dat het zo'n beetje overal is foutgelopen. ...Alle ingrediënten voor een burgeroorlog zijn aanwezig." Heeft de NAVO haar aanpak dan niet veranderd? Welke evolutie zie je in de militaire strategie?

Ik was ook tijdens de Russische bezetting in Afghanistan. De taliban vechten met dezelfde instelling en dezelfde strategie als de moedjahedin in die tijd, met dezelfde wapens en dezelfde instelling. Hun drijfveer is de indringers, de buitenlandse bezetters verdrijven. De VS wilden met een tweesporenbeleid

uitpakken: we vechten met militaire middelen tegen de tegenstander, en tegelijk doen we aan ontwikkelingshulp. Maar dat is niet nieuw, de Russen deden net hetzelfde. Woningen bouwen, wegen aanleggen, stuwdammen bouwen. Iedereen denkt dat de Amerikanen dat hebben uitgevonden, maar die aanpak is helemaal niet nieuw. Daar wordt ontzettend veel geld in gestopt, maar het heeft niets opgeleverd. De Afghanen accepteren dat wel, maar op die manier de 'hearts and minds' winnen, dat kan je niet. Overdag geef je een stuk brood, of je legt een stuk weg aan, en 's avonds kom je terug met militairen of bombardeer je hen.

De NAVO is nochtans heel trots op wat ze de 'comprehensive approach' noemt: de civiel-militaire samenwerking. Daarvoor zette ze de PRT's op, Provincial Reconstruction Teams, op, waarin zowel militairen als burgers zitten. Die moeten het gezag van de regering in het hele land versterken, de voor veiligheid zorgen, en heropbouw mogelijk maken. Vaak doen ze daarvoor beroep op private veiligheidsfirma's. Miljoenen dollars komen op die manier weer in westerse handen terecht. President Karzai zelf is niet erg opgezet met die PRT's. Ze creëren parallelle structuren naast de Afghaanse overheid, en zijn volgens hem eerder een obstakel dan een hulp.

Die PRT's zijn eigenlijk gewoon een soort civiele inlichtingendienst. Je geeft de kinderen een voetbal en de ouderen een zak met cement of graan, en dan vraag je: "hoe zit het eigenlijk met de taliban in je dorp?" Dat weten de Afghanen ook wel. Het gaat niet om ontwikkelingswerk, maar om verkapt inlichtingenwerk. Mensen pikken dat niet.

Als de NAVO-troepen weggaan, dan kunnen we ook het land niet heropbouwen, want militairen moeten de hulporganisaties beschermen, wordt gezegd. Is heropbouwwerk en hulp nog mogelijk zonder militairen?

Ja, dat kan nog steeds. Maar je moet wel het wantrouwen overwinnen. Afghanen zullen niet snel begrijpen dat je hen komt helpen zonder er zelf iets bij te winnen. Ze accepteren best dat je geld geeft om hun projecten te steunen, maar je moet het verder wel aan hen overlaten. Zo bezocht ik Afghaanse ngo's die samenwerken met US Aid. Dat slaat niet aan. "Dankjewel voor het geld en fuck off", denken de locals. Wij denken te snel "als we ze maar genoeg geven, dan krijgen we de Afghanen aan onze kant." Maar zo werkt het niet. De regering is helemaal afhankelijk van de westerse landen. Van nation-building is helemaal geen sprake.

de NAVO op de puinen van tien jaar oorlog

“Je mag dan een grote militaire macht zijn, maar je kan niet de hele wereld bezetten. Als je een goede buitenlandse politiek voert, dan heb je geen militaire interventies nodig, dan maak je meer vrienden. Die discussie mag best gevoerd worden. Daarom is het ook zo belangrijk wat jullie doen: jullie brengen een andere kant van het verhaal.”

Is dat niet één van de problemen van de NAVO? De doelstellingen van de operatie zijn voortdurend veranderd: eerst wilden de VS de taliban dwingen om Osama bin Laden uit te leveren, de uitvalsbases van Al Qaeda vernietigen en het talibanregime verjagen. Daarna ging het om de emancipatie van de vrouw, moest er een democratisch regime komen en gingen we aan nation-building doen. Waarom is de NAVO eigenlijk nog altijd in Afghanistan?

Afghanistan is een strategisch uiterst belangrijk land, dicht in de buurt van olie-rijke gebieden. Kijk naar Libië: ook daar wilde de NAVO een bevriend regime in het zadel helpen. Uiteindelijk zullen we in Afghanistan een regime achterlaten dat pro-Amerikaans is. Maar zodra we weg gaan, zakt dat in elkaar. Wat die vrouwenrechten betreft: onder de taliban zag je vrouwen in boerka, maar net zo goed onder de Noordelijke Alliantie, de bondgenoten van de VS. Daar moeten we dus ook niet naïef over zijn.

Wat het nog uitzichtlozer maakt, is de regionale context waarin de oorlog in Afghanistan zich afspeelt. Denk maar aan Pakistan, dan de opstand steunt en tegelijk een onmisbare bondgenoot is van de VS. Ook de rivaliteit tussen de buurlanden speelt mee.

Als de NAVO alleen maar tegen de taliban moest vechten, dan hadden ze de oorlog al lang gewonnen.

Maar het is veel complexer. Alle buurlanden jagen op hun manier hun doelstellingen na in Afghanistan. Niemand wil dat de VS daar vaste voet aan de grond krijgen. Rusland wil dat voorkomen, China ook, Iran al helemaal.

Tegen 2014 halen de NAVO-landen het grootste deel van hun troepen weg. Maar hebben we ook een niet-militaire strategie voor Afghanistan? Als we onze soldaten uit Afghanistan weghalen, welke rol moet het westen dan nog spelen?

Op dit moment is de verhouding van onze investeringen in Afghanistan helemaal uit balans. Wat we aan heropbouwwerk geven is niks vergeleken met wat de militaire operatie kost. Dus ook als de militairen er weg zijn, moet er nog geld zijn om Afghanistan te steunen. Maar dan mogen we daar ook voorwaarden aan verbinden; we gaan toch geen regering steunen die de vrouwen onderdrukt?

In Libië koos de NAVO voor de 'limited footprint': een beperkte militaire ingreep, met bescheiden doelstellingen, en geen grondtroepen. Trekt de NAVO lessen uit Afghanistan?

Militairen zijn uitvoerders van het geopolitieke denken. Soms heb je grondtroepen nodig, zoals in Afghanistan of Irak, omdat je daar lang wil blijven. Soms heb je de luchtmacht nodig, zoals in Libië. Amerika heeft troepen in Afghanistan en Irak, er

waren gewoon niet voldoende manschappen meer over. Als we uit Afghanistan en Irak weg zijn, gaan ze misschien weer elders ingrijpen.

Je kan zeggen dat dit een overwinning was voor de NAVO, maar je hoeft er niet trots op te zijn. Er is ook een keerzijde aan. China en Rusland hebben uiteindelijk de VN-resolutie mee goedgekeurd, die het mandaat gaf om militair in te grijpen. Maar uiteindelijk was het de NAVO om regime change te doen. Er was een wapenembargo en een no fly-zone, en dat is uitgegroeid tot we de luchtmacht waren van de rebellen. De volgende keer krijgt de NAVO Rusland en China niet meer mee. Dat zie je nu al met Syrië en Iran, terwijl Iran strategisch en economisch veel belangrijker is.

Wat er nu met Libië gaat gebeuren, hangt van de leiders af. De Libische bevolking heeft natuurlijk al gehoord van democratie, maar ze hebben er geen enkele ervaring mee. Libië heeft grote olievoorraden, dus geld voor de opbouw van het land is er, maar dat is niet alleen een voordeel. Je moet het ook eens worden over de verdeling van dat geld. Er zit een heel donkere zijde aan die overwinning in Libië. We hebben Kadhafi jarenlang gesteund, terwijl we best wisten wat voor man dat was. Als we niet hadden ingegrepen en Kadhafi had Benghazi aangevallen, dan waren de VS, Italië, Engeland en Frankrijk daar ook mee verantwoordelijk voor.

Het is opvallend hoezeer politici ervan overtuigd zijn dat militaire interventie werkt. Ze weten nauwelijks wat militair ingrijpen in de praktijk betekent en wat de beperkingen er van zijn. Het instrument 'militaire interventie' wordt niet in vraag gesteld. Hoe komt het dat hier zo weinig debat over is?

Politici in Europa lopen te veel de VS achterna. Ze willen meedoen met de grote machten, en daarin verschillen linkse politici weinig van rechtse. Ook de media heeft daar een grote rol in gespeeld. De meeste journalisten gaan 'embedded' naar Afghanistan: ze trekken met de NAVO-soldaten mee op en geven een vertekend beeld van de oorlog.

De interventie in Libië is een voorbeeld van kortzichtige politiek. Ik geloof dat je veel meer moet onderhandelen. Dat geldt, vind ik, ook voor Syrië. Je mag dan een grote militaire macht zijn, maar je kan niet de hele wereld bezetten. Als je een goede buitenlandse politiek voert, dan heb je geen militaire interventies nodig, dan maak je meer vrienden. Die discussie mag best gevoerd worden. Daarom is het ook zo belangrijk wat jullie doen: jullie brengen een andere kant van het verhaal.

Vredesactie bezorgt minister Van Quickenborne 'gestolen goederen'

Het is vrijdagvoormiddag, 25 november 2011. Vredesactie duwt een winkelkarretje vol 'gestolen goederen' tot aan de deur van onze minister van economie. In het winkelkarretje zit onder andere cosmetica van Ahava, halva een typische snack uit het Midden-Oosten, siropen van SodaStream, granaatappels van Arava, koekjes van Beigel & Beigel en Jaffa- fruit. Allemaal goederen geproduceerd in de illegale Israëlische nederzettingen in Palestijnse Bezette Gebieden. Het zijn goederen die voortkomen uit oorlogsmisdaden. Daarom zouden ze niet op de Belgische markt terecht mogen komen. Vredesactie vroeg aan de minister van Economische Zaken om deze illegale handel tegen te houden.

Stop oorlogseconomie

Iedereen wil oorlog stoppen, altijd is de vraag 'hoe?'. Toch hebben we vaak meer in handen dan we zelf beseffen. Terwijl in een ver land bommen vallen, rinkelt bij ons de kassa. Bedrijven bij ons profiteren van het geweld om handel te drijven, en houden met hun activiteiten oorlogen aan de gang. Willen we écht oorlog stoppen dan moeten we de oorlogseconomie stoppen: niet spectaculair maar wél efficiënt.

De illegale Israëlische nederzettingen verlammen al jaren elk mogelijk vredesproces en zijn een belangrijke oorzaak van de onderdrukking en uitbuiting van duizenden Palestijnen. Ze zijn gevestigd op in beslag genomen grond van de lokale Palestijnse bevolking

en breiden ook nu nog steeds uit. De lokale bevolking wordt de toegang tot waterbronnen ontnomen en de watervoorraden zijn gemonopoliseerd voor de nederzettingen. Palestijnse dorpen in de Jordaanvallei en elders worden met vernietiging bedreigd door het Israëlische leger. Dit alles komt neer op vernieling en de toe-eigening van goederen die niet gerechtvaardigd wordt door militaire noodzaak. Dat is illegaal volgens artikel 53 van de 4de Conventie van Genève.

Illegale handel in onze winkels

Goederen geproduceerd in Israëlische nederzettingen in de Palestijnse Bezette Gebieden zijn in Belgische winkels te koop. Willen we oorlog stoppen, dan kunnen we hier ingrijpen!

Illegale handel tegengaan is een taak van de minister van Economie. Daarom bezorgde Vredesactie een winkelkarretje met producten uit illegale Israëlische nederzettingen aan minister van Economie Van Quickenborne.

En meer

Op 14 mei 2011 legden honderden mensen in heel België klacht neer tegen Agrexco, dat via de luchthaven van Bierset landbouwproducten invoerde uit de Israëlische nederzettingen, om te verdelen op de Europese markt. Met de klachten signaleerden ze dit misdrijf aan het gerecht en drongen ze er op aan dat de overheid de handel controleert en stopt. In september werd bevestigd dat Agrexco failliet was. Kort daarop werd het door Bickel en Orian SM overgenomen. Vredesactie blijft de invoer en verkoop van landbouwproducten in de gaten houden. Tegelijk werkt Vredesactie mee aan de website 'Disarm the conflict' (<http://disarmtheconflict.wordpress.com/>). Op die website wordt de Europese wapenexport naar Israël en militaire samenwerking tussen Europa en Israël in kaart gebracht.

De nota aan de minister en een overzicht van de illegale producten vindt je op www.vredesactie.be/article.php?id=728.

VREDESACTIE

VERZET IN BEWEGING

Vredesactie is een pluralistische vredesbeweging die radicaal pleit voor een maatschappij waarin conflicten worden opgelost zonder geweld of het dreigen ermee. Vredesactie is een motor voor het ontwikkelen van geweldloze actie. Met de campagnes NATO GAME OVER en Bomspotting stellen we de kernwapens en het interventiebeleid van de NAVO in vraag. Als pacifistische beweging lanceren we initiatieven die de afbouw van de wapenindustrie mogelijk maken.

Vredesactie is aangesloten bij de War Resisters' International (WRI), een wereldwijd netwerk van organisaties, groepen en personen die allen de WRI-beginselverklaring onderschrijven: 'Oorlog is een misdaad tegen de mensheid. Daarom ben ik vast besloten geen enkele vorm van oorlog te steunen en te ijveren voor de opheffing van alle oorzaken van oorlog'.

www.vredesactie.be // info@vredesactie.be // 03 281 68 39 // Patriottenstraat 27 2600 Berchem

Word Partner van Vredesactie, geef financiële steun via een vaste opdracht op reknr 523-0403000-40.